

Vlaams
Parlement

ingediend op **1797** (2018-2019) – Nr. 1
9 januari 2019 (2018-2019)

Ontwerp van decreet

houdende instemming
met het Protocol inzake de voorrechten
en immuniteiten van het Eengemaakt Octrooigerecht,
ondertekend te Brussel op 29 juni 2016

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet.....	9
Advies van de Raad van State	13
Ontwerp van decreet.....	21
Bijlagen:	
– Nederlandse vertaling van het protocol.....	25
– Franse tekst van het protocol	35

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemene toelichting**1. Samenvatting**

Het volkenrecht kent een aantal regimes van voorrechten en immuniteiten, die bedoeld zijn om de autonome uitoefening van de functies van bepaalde categorieën van entiteiten (vreemde staten, internationale organisaties) of personen (diplomatiek en consulaire personeel, vreemde staatshoofden, regeringsleiders en ministers van buitenlandse zaken, officiële delegaties) te vrijwaren. Deze immuniteiten werden gecodificeerd in een aantal verdragen, waarvan het verdrag inzake het diplomatieke verkeer, opgemaakt in Wenen op 18 april 1961, wellicht het bekendste is.

Met Brussel als belangrijk diplomatiek centrum, spreekt het voor zich dat België gaststaat is voor vele internationale organisaties die in ons land hetzij hun hoofdzetel, hetzij een vertegenwoordiging hebben. België is gastheer voor een honderdtal internationale organisaties, waarvan de meeste in Brussel zijn gevestigd. In totaal gaat het om 47.000 personen met een bijzonder statuut, alle categorieën samen.

De Belgische rechtspraak aanvaardt niet dat internationale organisaties louter op basis van het internationale gewoonterecht voorrechten en immuniteiten genieten (Cass. 12 maart 2001, Arabische Liga). Dit betekent dat deze voorrechten en immuniteiten enkel worden toegekend als er een specifiek verdrag (zetelakkoord) over werd gesloten en als dat verdrag ook in werking is getreden, wat betekent dat alle bevoegde parlementen hun instemming moeten hebben betuigd. Het voorliggende ontwerp van instemmingsdecreet betreft zo'n protocol met het Eengemaakt Octrooigerecht (Unified Patent Court in het Engels, UPC).

2. Situering

Het verdrag inzake het diplomatieke verkeer, opgemaakt in Wenen op 18 april 1961, vormt een belangrijke inspiratiebron voor de toekenning van voorrechten en immuniteiten aan organisaties met internationale rechtspersoonlijkheid en hun personeel. De beginselen uit dit verdrag worden op die organisaties analoog toegepast. Ons land houdt daarbij vast aan het algemene beginsel dat de voorrechten en immuniteiten die internationale organisaties en hun personeel genieten, functioneel dienen te zijn: slechts deze voorrechten en immuniteiten worden toegekend die noodzakelijk zijn voor de onafhankelijkheid en de goede werking van de organisatie, eventueel in afwijking van de bestaande regelgeving in België.

De volgende standaardregels inzake immuniteit en voorrechten voor internationale organisaties en hun personeel, werden bij intrafederale consensus aangenomen als richtsnoeren voor het Belgische zetelbeleid:

1. de officiële gebouwen, het archief en de briefwisseling van de organisatie en haar goederen en activa met betrekking tot de officiële werking genieten de volledige immuniteit van rechtsmacht en van fiscaliteit;
2. deze jurisdictionele immuniteit geldt ook voor het personeel met het diplomatieke statuut;
3. de andere personeelsleden beschikken over een functionele immuniteit van jurisdictie, dit wil zeggen dat zij geen procespartij kunnen zijn met betrekking tot de handelingen ooit gesteld in het kader van de uitoefening van hun functie;
4. het diplomatieke personeel geniet de ruime immuniteit op fiscaal gebied, zoals bepaald in het verdrag inzake het diplomatiek verkeer;

5. de ambtenaren van de organisaties zonder diplomatiek statuut zijn vrijgesteld van alle belastingen op het loon en de vergoedingen mits de organisatie een eigen belasting heft, alsook van de belasting op de toegevoegde waarde (btw) en de invoerrechten op huisraad en een wagen bij de eerste indiensttreding;
6. er is geen fiscale vrijstelling voor het in België aangeworven personeel.

Zetelakkoorden voorzien in een aantal voorrechten en immuniteiten, die door alle overheden dienen te worden gerespecteerd. Aangezien ze ook een impact (kunnen) hebben op gemeenschaps- of gewestbevoegdheden, behoeven ze ook de instemming van deze overheden. De concreet toegepaste voorrechten en immuniteiten verschillen tussen de zetelakkoorden onderling, maar in de regel gaat het om de volgende aspecten:

- ze beperken de draagwijdte van normen inzake huiszoeking, die door de gemeenschappen en gewesten met toepassing van artikel 11 BWHI (bijzondere wet tot hervorming der instellingen) zouden worden aangenomen;
- ze beperken de toepassing van gewestelijke normen inzake onteigening (artikel 6quater BWHI, zoals van toepassing sinds 1 juli 2014) en de mogelijkheid van de gemeenschappen en de gewesten om tot onteigening over te gaan (artikel 79 BWHI);
- ze hebben een impact op de gewestelijke normen inzake de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten (artikel 6, §1, IX, 3°, BWHI, zoals van toepassing sinds 1 juli 2014) of de toepassing door de gewesten van de federale normen betreffende de arbeidskaart afgeleverd in het kader van de specifieke verblijfs-situatie van de betrokken personen (artikel 6, §1, IX, 4°, BWHI, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2014);
- eventuele fiscale voorrechten zijn doorgaans ruim gesteld, zodat zij ook betrekking hebben op gewestelijke belastingen als vermeld in artikel 3 van de Bijzondere Financieringswet (bijvoorbeeld onroerende voorheffing, registratierechten);
- het is bovendien geenszins uitgesloten dat directe belastingen, ingesteld door de gemeenschappen of gewesten op grond van artikel 170, §2, eerste lid, Grondwet, van toepassing zouden zijn op internationale organisaties (bijvoorbeeld bepaalde wegenheffingen);
- eventuele voorrechten waardoor personeelsleden niet onder de Belgische sociale zekerheid vallen hebben een impact op het toepassingsgebied van de regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap inzake de zorgverzekering (artikel 5, §1, II, 2°, BWHI) of de gezinsbijslagen (artikel 5, §1, IV, BWHI, zoals van toepassing sinds 1 juli 2014).

3. Inhoud

De overeenkomst van 19 februari 2013 richt het Eengemaakt Octrooigerecht (Unified Patent Court in het Engels, UPC) op. Het UPC is een internationale rechtbank met eigen rechtspersoonlijkheid. Dit gerecht is bevoegd inzake geschillen betreffende de geldigheid van en inbreuk op zowel de klassieke Europese octrooien als de Europese octrooien met eenheidswerking.

Het UPC bestaat uit een gerecht van eerste aanleg, een hof van beroep en een griffie. Het gerecht van eerste aanleg bestaat uit een centrale afdeling met zetel in Parijs en afdelingen in Londen en München. Elke lidstaat kan, op zijn verzoek, een lokale afdeling laten oprichten. Twee of meer lidstaten samen kunnen een regionale afdeling laten oprichten. Het hof van beroep heeft geen regionale of lokale afdelingen. De panels van het UPC zijn multinationalaal samengesteld. De rechters maken deel uit van een Europese pool van rechters.

De overeenkomst van 2013 heeft een efficiëntere procesvoering in Europa als doel. Hoewel de tekst werd ondertekend door de lidstaten van de Europese Unie, is de

Europese Unie zelf geen partij bij de overeenkomst. België heeft op 6 juni 2014 deze overeenkomst geratificeerd.

Het protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie is van toepassing op de rechters van het gerecht (UPC) conform het statuut van het UPC.

Voor de uitoefening van haar functies moet het UPC ook kunnen genieten van de nodige voorrechten en immuniteiten. Een gemeenschappelijke aanpak van deze voorrechten en immuniteiten in de verdragsluitende lidstaten is daarbij belangrijk. Het voorliggende protocol moet bijdragen tot een dergelijke gemeenschappelijke aanpak.

Elke verdragsluitende partij kan bovendien – naast het voorliggende protocol – nog bijkomende bilaterale zetelakkoorden sluiten met het UPC voor die afdelingen die op haar grondgebied gevestigd zijn.

4. Procedureverloop

4.1. Gemengd karakter en ondertekening

In zijn vergadering van 3 december 2015 legde de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid (ICBB) het gemengde karakter van het voorliggende protocol vast. Zowel de federale overheid als de gewesten en de gemeenschappen zijn bevoegd verklaard. Overeenkomstig de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 worden de leden van de ICBB geacht met de in de WGV bereikte consensus in te stemmen, behoudens bezwaar binnen de 30 dagen na de notificatie van het verslag van de WGV. In een brief d.d. 2 mei 2016 deelde de voorzitter van de ICBB mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd. De ICBB heeft de in de WGV bereikte consensus dus stilzwijgend bekrachtigd en deze intrafederale consensus bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

Het verdrag werd ondertekend volgens formule 2 van de ICBB. Dit betekent één handtekening door een federale, gewest- of gemeenschapsminister, of een andere gemachtigde, met volmachten van alle betrokken overheden en in naam van alle betrokken overheden, met de vermelding in de verdragstekst van de deelstaten in de aanhef en boven de handtekening. Dit houdt in dat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest als partij worden vermeld zowel in de aanhef als bij de ondertekenende partijen.

De ondertekening vond plaats op 29 juni 2016 in de marge van de vergadering van Permanent Vertegenwoordigers van de lidstaten bij de Europese Unie (COREPER).

4.2. Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

De Raad van State, afdeling Wetgeving, bracht advies uit op 26 maart 2018 met kenmerk 63.005/VR.

– Artikel 9

In artikel 9 van het protocol worden de voorrechten en de immuniteiten van de rechters en de griffier van het UPC geregeld en in artikel 10 van het protocol de voorrechten en de immuniteiten van de personeelsleden van het gerecht.

De Raad merkt op dat de toegekende voorrechten en immuniteiten bij beide artikelen inhoudelijk grotendeels gelijklopen, maar dat er op twee punten verschillen zijn wat betreft de toegekende voorrechten.

Het verdient aanbeveling om in de memorie van toelichting in te gaan op de verantwoording voor dit onderscheid.

De toelichting bij de artikelen in deze memorie van toelichting werd in die zin aangepast.

– Artikel 13

Artikel 13(2) bepaalt dat een staat die partij is het recht heeft – maar niet de verplichting – de immuniteit van zijn vertegenwoordigers in het administratief comité en in het begrotingscomité op te heffen, indien hij van oordeel is dat deze immuniteit de normale loop van het recht zou belemmeren en zulks mogelijk is zonder de belangen van het gerecht te schaden, terwijl het presidium in dezelfde situatie deze verplichting wel heeft.

De Vlaamse Regering antwoordt dat dit onderscheid geen voorwerp van enige bijzondere debatten was. Er mag worden aangenomen dat de overeenkomstsluitende lidstaten over een discretionaire marge moeten kunnen beschikken om te bepalen of het opportuun is om de immuniteit van hun vertegenwoordigers op te heffen. Aangezien de tekst van het protocol werd goedgekeurd, is het niet meer mogelijk om een bepaald aspect in de tekst te wijzigen.

– Artikel 19

De Raad merkt op dat overeenkomstig artikel 19 van het protocol een staat die partij is bij de overeenkomst van 19 februari 2013 betreffende een eengemaakt octrooigerecht, de depositaris er te allen tijde van in kennis kan stellen dat hij het protocol voorlopig toepast.

België heeft geen verklaring van voorlopige toepassing ingediend bij toepassing van artikel 19. De opportuniteit van deze verklaring zal, afhankelijk van het inwerkingtredingsschema van de UPC-overeenkomst en rekening houdend met de stand van de ratificatieprocedures van het protocol, door de federale staat en de gefedereerde entiteiten worden beoordeeld.

De Raad van State wenst eraan te herinneren dat met het afleggen van een verklaring van voorlopige toepassing enerzijds dreigt te worden vooruitgelopen op de instemming van de betrokken parlementen en anderzijds praktische en juridische moeilijkheden dreigen te ontstaan. Hij raadt dan ook aan om de immuniteiten principieel uit te sluiten van een eventuele voorlopige toepassing.

De Vlaamse Regering neemt akte van deze opmerking.

– Nederlandse vertaling

De Raad van State is van mening dat de Nederlandse vertaling van het protocol nog bijkomend nazicht vraagt, en waar nodig dient te worden aangepast.

De Raad van State maakte dezelfde opmerking in zijn (federaal) advies van 23 april 2018 met kenmerk 63.229/4 over het ontwerp van instemmingswet. De Federale Overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken en de FOD Economie hebben de Nederlandse vertaling doorgenomen. Artikel 3 van de Nederlandse vertaling werd aangepast.

De bijgevoegde Nederlandse vertaling werd tevens gepubliceerd in het Nederlandse Tractatenblad.

- Het opschrift en artikel 2 van het ontwerp van decreet

Tot slot merkt de Raad op dat in het opschrift en in artikel 2 van het voorontwerp, telkens "Protocol inzake voorrechten en immuniteiten van het Eengemaakt Octrooigerecht" in plaats van "protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van een eengemaakt octrooigerecht" dient te worden genoteerd.

Het ontwerp van decreet werd in die zin gewijzigd.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1 geeft enkele definities weer.

Artikel 2 bevat de algemene bepalingen. Op het grondgebied van elke overeenkomstsluitende staat geniet het UPC voorrechten en immuniteiten die nodig zijn voor de uitvoering van zijn officiële werkzaamheden.

Het archief en de gebouwen van het UPC zijn onschendbaar (artikelen 3 en 4).

Het octrooigerecht en zijn bezittingen, activa en fondsen genieten immuniteit van rechtsmacht en tenuitvoerlegging, met enkele uitzonderingen. De bezittingen, activa en fondsen die worden gebruikt voor de uitoefening van de officiële werkzaamheden van het UPC, kunnen niet het voorwerp uitmaken van opvordering, verbeurdverklaring, inbewaringstelling of een andere vorm van beslaglegging of dwang (artikel 5).

Artikel 6 betreft de immuniteit van de vertegenwoordigers van de overeenkomstsluitende partijen wanneer zij in functie zijn en vergaderingen van het UPC bijwonen. Dit artikel verplicht de overeenkomstsluitende partijen echter niet voorrechten en immuniteiten toe te kennen aan eigen onderdanen of vaste ingezetenen.

Artikel 7 bepaalt dat het octrooigerecht, zijn bezittingen en activa bestemd voor officieel gebruik, zijn vrijgesteld van directe belastingen. Het octrooigerecht is niet vrijgesteld van belastingen, heffingen en rechten die alleen de vergoeding van openbare diensten betreffen.

De partijen verlenen het UPC de vrijheid van valutabeperkingen nodig voor de uitoefening van zijn officiële werkzaamheden (artikel 8).

Artikel 9 betreft de voorrechten en immuniteiten van de rechters en griffiers. Dit artikel verwijst naar artikel 8 van het statuut van een eengemaakt octrooigerecht dat stelt dat het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie van toepassing is op de rechters. Artikel 8 van het statuut zal ook van toepassing zijn op de griffiers. Ze genieten vrijstelling van belastingen op salarissen, emolumenten en vergoedingen. De rechters en griffiers die onderworpen zijn aan het socialezekerheidstelsel van het UPC worden vrijgesteld van alle verplichte bijdragen aan het nationale stelsel van sociale zekerheid. De voorrechten en immuniteiten van de staf worden in artikel 10 vastgelegd.

Voor rechters en personeelsleden van het UPC geldt dezelfde regeling van vrijstelling van belastingheffing voor zover deze personen:

- vrijgesteld zijn van nationale belastingheffing over de salarissen, lonen en emolumenten, die aan hen door het UPC werden betaald gegeven het feit dat een interne belasting zal worden vastgesteld door het administratief comité van het Eengemaakt Octrooigerecht;
- niet vrijgesteld zijn van nationale belastingheffing op de pensioenen.

Het verschil in formulering tussen de inleiding van artikel 9 en die van artikel 10 is gelegen in het feit dat de statuten van het Eengemaakt Octrooigerecht in hun artikel 8(4) bepalen dat het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie toepasselijk is op de rechters van het Eengemaakt Octrooigerecht. In het voornoemd artikel 8(4) wordt het personeel van het UPC niet uitdrukkelijk vermeld. De overeenkomstsluitende staten hadden dus meer vrijheid wat betreft de regeling met betrekking tot het administratief personeel, bedoeld in artikel 10(3), die overigens een algemeen voorziene bepaling is in het kader van het protocol.

Het UPC is gerechtigd om zijn embleem en vlag weer te geven op zijn gebouwen, voertuigen die worden gebruikt voor officiële doeleinden en op zijn website en documenten (artikel 11).

Onverminderd hun voorrechten en immuniteiten is het de plicht van alle personen die van voorrechten en immuniteiten genieten, de wetten en voorschriften van de overeenkomstsluitende staat op wiens grondgebied zij opereren, te respecteren. Het UPC werkt samen met de bevoegde autoriteiten om de goede rechtsbedeling te vergemakkelijken en misbruiken te vermijden (artikel 12).

Artikel 13 stelt dat de voorrechten en immuniteiten niet tot persoonlijk voordeel worden toegekend. De voorzitter van het UPC moet de immuniteiten opheffen indien zij een belemmering vormen voor de rechtsbedeling.

De overeenkomstsluitende staat neemt alle noodzakelijke stappen om de aankomst in, het vertrek uit en het verblijf op zijn grondgebied te vergemakkelijken voor alle personen die officiële taken voor het UPC uitvoeren en voor de personen die opgeroepen worden door het UPC (artikel 14).

De griffier deelt binnen één maand na de datum van inwerkingtreding van dit protocol aan alle overeenkomstsluitende staten de namen van de rechters, de griffier en het personeel mee waarop dit protocol van toepassing is (artikel 15).

Artikel 16 beschrijft de geschillenregeling. Artikel 17 betreft de ondertekening, ratificatie, aanvaarding, goedkeuring of toetreding en het neerleggen van de akten.

Overeenkomstig artikel 18 treedt het protocol in werking 30 dagen na de datum waarop de laatste van de vier lidstaten – Frankrijk, Duitsland, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk – de akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding heeft neergelegd.

Elke overeenkomstsluitende staat kan op elk moment de depositaris in kennis stellen dat het dit protocol voorlopig zal toepassen (artikel 19).

Het protocol werd opgesteld in het Engels, het Frans en het Duits.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

VOORONTWERP VAN DECREET

Voorontwerp van decreet houdende instemming met het protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van een eengemaakt octrooigerecht, ondertekend te Brussel op 29 juni 2016.

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Het protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van een eengemaakt octrooigerecht, ondertekend te Brussel op 29 juni 2016, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 63.005/VR

van 26 maart 2018

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en
het Vlaamse Gewest ‘houdende instemming met het protocol
betreffende de voorrechten en immuniteiten van een eengemaakt
octrooigerecht, ondertekend te Brussel op 29 juni 2016’

Op 19 februari 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot vijfenveertig dagen,^(*) een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ‘houdende instemming met het protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van een eengemaakt octrooigerecht, ondertekend te Brussel op 29 juni 2016’.

Het voorontwerp is door de verenigde kamers onderzocht op 20 maart 2018. De verenigde kamers waren samengesteld uit Jacques JAUMOTTE, Voorzitter van de Raad van State, Jo BAERT en Martine BAGUET, kamervoorzitters, Jan SMETS, Bernard BLERO en Koen MUYLLE, staatsraden, Marianne DONY en Bruno PEETERS, assessoren, en Anne-Catherine VAN GEERSDAELE en Greet VERBERCKMOES, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Jean-Luc PAQUET, eerste auditeur, en Dries VAN EECKHOUTTE, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 26 maart 2018.

*

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85*bis*.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest strekt ertoe instemming te verlenen met het Protocol ‘inzake voorrechten en immuniteiten van het Eengemaakt Octrooigerecht’, ondertekend te Brussel op 29 juni 2016 (hierna: het Protocol).

BEVOEGDHEID

3. De Werkgroep gemengde verdragen, ingesteld bij het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten ‘over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen’, heeft op 3 december 2015 geoordeeld dat het Protocol een gemengd karakter heeft.²

Met dit oordeel kan worden ingestemd.

ONDERZOEK VAN HET PROTOCOL

Artikel 9

4. In artikel 9 van het Protocol worden de voorrechten en de immuniteiten van de rechters en de griffier van het Eengemaakt Octrooigerecht (hierna: het Gerecht) geregeld en in artikel 10 van het Protocol de voorrechten en de immuniteiten van de personeelsleden van het Gerecht. De bij de beide artikelen toegekende voorrechten en immuniteiten lopen inhoudelijk grotendeels gelijk, maar op twee punten zijn er verschillen wat betreft de toegekende voorrechten. Ten eerste wordt in artikel 10, lid 2, b, *in fine*, van het Protocol voor de personeelsleden bepaald dat de salarissen, de lonen en de emolumenten vrijgesteld zijn van nationale belastingheffing, maar dat deze door de staten die partij zijn bij het Protocol wel in aanmerking mogen worden genomen ten behoeve van de te heffen belasting over inkomsten uit andere bronnen (het zogenaamde progressievoorbehoud). Ten tweede wordt in artikel 10, lid 3, van het Protocol wat betreft de personeelsleden bepaald dat geen enkele staat verplicht is om de

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² De Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid stemde via de schriftelijke procedure in met het verslag van de Werkgroep Gemengde Verdragen, wat bij brieven van 2 mei 2016 is bevestigd.

voorrechten uit lid 2³ uit te breiden tot zijn eigen onderdanen of tot personen die onmiddellijk voorafgaand aan het aanvaarden van hun functie bij het Gerecht hun vaste woonplaats in die staat hadden (voorbehoud voor eigen onderdanen en ingezetenen).

Het voornoemde progressievoorbehoud en het voorbehoud voor eigen onderdanen en ingezetenen op de toegekende voorrechten zijn thans gebruikelijk in zetelakkoorden die door België worden gesloten. In het Protocol worden deze voorbehouden evenwel enkel gemaakt voor de personeelsleden, maar niet voor de rechters en de griffier van het Gerecht.

Het verdient aanbeveling om in de memorie van toelichting in te gaan op de verantwoording voor dit onderscheid in behandeling.

Artikel 13

5. In artikel 13, lid 2, van het Protocol wordt bepaald dat het presidium van het Gerecht niet alleen gerechtigd, maar ook verplicht is om de immuniteiten van de rechters, de griffier en het personeel ingevolge de artikelen 9 en 10 op te heffen, indien het van oordeel is dat deze de normale loop van het recht zouden belemmeren en zulks mogelijk is zonder de belangen van het Gerecht te schaden (eerste zin). Het Bestuurscomité heeft “hetzelfde recht en dezelfde verplichting” ten aanzien van de leden van het Raadgevend Comité (derde zin). De Staten die partij zijn bij het Protocol hebben “hetzelfde recht” ten aanzien van hun vertegenwoordigers in het Bestuurscomité en het Begrotingscomité (tweede zin). Op de vraag of in deze laatste bepaling de woorden “en dezelfde verplichting” niet ten onrechte zijn weggefallen, antwoordde de gemachtigde wat volgt:

“Artikel 13 PVI: Artikel 13(2) bepaalt inderdaad dat een staat die partij is het recht heeft – maar niet de verplichting – de immuniteit van zijn vertegenwoordigers in het administratief comité en in het begrotingscomité op te heffen, indien hij van oordeel is dat deze immuniteit de normale loop van het recht zou belemmeren en zulks mogelijk is zonder de belangen van het Gerecht te schaden, terwijl het presidium in dezelfde situatie deze verplichting wel heeft. Ook hier was dit onderscheid geen voorwerp van enige bijzondere debatten. Er mag worden aangenomen dat de overeenkomstsluitende lidstaten over een discretionaire marge moeten kunnen beschikken om te bepalen of het opportuun is om de immuniteit van hun vertegenwoordigers op te heffen. Aangezien de tekst van het PVI werd goedgekeurd, is het niet meer mogelijk om een bepaald aspect in de tekst te wijzigen.”

Artikel 19

6. Artikel 19 van het Protocol bepaalt dat een overeenkomstsluitende lidstaat – dit is een staat die partij is bij de Overeenkomst ‘betreffende een eengemaakt octrooigerecht’, gedaan

³ Namelijk de vrijstelling van nationale belastingheffing over de salarissen, de lonen en de emolumenten en de vrijstelling van de verplichte bijdragen aan nationale regelingen voor sociale zekerheid en ziektekosten van zodra een regeling dienaangaande uitgevaardigd door het Gerecht van toepassing is.

te Brussel op 19 februari 2013 (zie artikel 1, d), van het Protocol)⁴ – de depositaris er te allen tijde van in kennis kan stellen dat hij het Protocol voorlopig toepast.

Gevraagd of België een dergelijke verklaring van voorlopige toepassing heeft neergelegd, dan wel het voornemen bestaat om dit te doen, verklaarde de gemachtigde wat volgt:

“België heeft geen verklaring van voorlopige toepassing ingediend bij toepassing van artikel 19. De opportuniteit van deze verklaring zal, afhankelijk van het inwerkingtredingsschema van de UPC-Overeenkomst en rekening houdend met de stand van de ratificatieprocedures van het PVI, door de federale staat en de gefedereerde entiteiten worden beoordeeld.”

De Raad van State wenst eraan te herinneren dat met het afleggen van een verklaring van voorlopige toepassing enerzijds dreigt te worden vooruitgelopen op de instemming van de betrokken parlementen en anderzijds praktische en juridische moeilijkheden dreigen te ontstaan. Dit laatste is in het bijzonder het geval voor de voorlopige toepassing van immuniteiten.⁵ De Raad van State raadt dan ook aan om de immuniteiten principieel uit te sluiten van een eventuele voorlopige toepassing, dan wel om zich pas tot voorlopige toepassing te engageren nadat de betrokken wetgevende vergaderingen – met kennis van zaken – hun instemming met het Protocol hebben verleend.

Nederlandse vertaling

7. De Nederlandse vertaling van het Protocol verdient nog een bijkomend nazicht, en waar nodig te worden aangepast vooraleer het ontwerp in het Vlaams Parlement wordt neergelegd. Zo dient de Nederlandse tekst van artikel 1, l), beter aan te sluiten op de authentieke tekstversies van het Protocol en dient in het opschrift van artikel 3 de passage “[treedt in werking op een ander te bepalen tijdstip]” te worden geschrapt.

⁴ Deze overeenkomst is internationaal nog niet in werking getreden. België heeft wel al een instrument van bekrachtiging en een verklaring van (gedeeltelijke) voorlopige toepassing neergelegd bij de depositaris van de overeenkomst. Deze verklaring luidt : “En date du 6 juin 2014 le Royaume de Belgique a déposé son instrument de ratification relatif à l’Accord susmentionné auprès du Secrétariat général de l’Union européenne, dépositaire de l’Accord, conformément à l’article 84 de cet Accord. Dans l’attente de l’entrée en vigueur de l’Accord en application de son article 89, le Royaume de Belgique déclare qu’il s’engage à appliquer à titre provisoire à partir du 15 mai 2017 - les articles 1-2, 4-5, 6(1), 7, 10-19, 35(1,3 et 4), 36-41 et 71(3) de l’Accord, - les articles 1-7(1), 7(5), 9-18, 20(1), 22-28, 30, 32 et 33 de l’Annexe I de l’Accord (Statuts de la juridiction unifiée du brevet)” (zie: <http://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=2015056>).

⁵ Zie bijvoorbeeld Cass. 12 maart 2001, *Liga van de Arabische Staten*, Arr.Cass. 2001, 395 en adv.RvS 55.573/VR van 15 april 2014 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 16 januari 2015 ‘tot instemming met: 1° de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Algemeen Hoofdkwartier van de Geallieerde Strijdkrachten in Europa inzake de bijzondere voorwaarden voor de vestiging en het functioneren van dit Hoofdkwartier op het grondgebied van het Koninkrijk België, ondertekend te Brussel op 12 mei 1967, zoals gewijzigd en aangevuld door overeenkomst, ondertekend te Brussel op 10 september 2013;

2° de overeenkomst, ondertekend te Brussel op 10 september 2013, tot wijziging en aanvulling van de overeenkomst, ondertekend te Brussel op 12 mei 1967 tussen het koninkrijk België en het algemeen hoofdkwartier van de geallieerde strijdkrachten in Europa inzake de bijzondere voorwaarden voor de vestiging en het functioneren van dit hoofdkwartier op het grondgebied van het Koninkrijk België’, *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 120/1, 27-28, opmerking 5, waarin onder meer wordt aanbevolen om een nadere Belgische regeling uit te werken voor de inwerkingtreding en de temporele toepassing van zetelakkoorden.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERPOpschrift en artikel 2

8. In het opschrift en in artikel 2 van het voorontwerp schrijve men, zoals in de bijgevoegde vertaling van het Protocol, telkens “Protocol inzake voorrechten en immuniteiten van het Eengemaakt Octrooigerecht” in plaats van “protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van een eengemaakt octrooigerecht”.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Jacques JAUMOTTE

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met het Protocol inzake de voorrechten en immuniteiten van het Eengemaakt Octrooigerecht, ondertekend te Brussel op 29 juni 2016

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Het Protocol inzake de voorrechten en immuniteiten van het Eengemaakt Octrooigerecht, ondertekend te Brussel op 29 juni 2016, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 21 december 2018.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

BIJLAGEN:

- Nederlandse vertaling van het protocol
- Franse tekst van het protocol

VERTALING**PROTOCOL INZAKE VOORRECHTEN EN IMMUNITEITEN VAN HET EENGEMAAKT OCTROOIGERECHT**

De ondertekenende overeenkomstsluitende lidstaten bij de Overeenkomst betreffende een eengemaakt octrooigerecht,

Overwegende dat het Eengemaakt Octrooigerecht is opgericht bij de Overeenkomst betreffende een eengemaakt octrooigerecht d.d. 19 februari 2013 als internationale organisatie met rechtspersoonlijkheid in elke overeenkomstsluitende lidstaat;

In herinnering roepend dat de Overeenkomst betreffende een eengemaakt octrooigerecht in artikel 37, eerste lid, bepaalt dat de overeenkomstsluitende lidstaten, waar de centrale divisie van het Gerecht van Eerste Aanleg, een van zijn afdelingen, een lokale of regionale divisie van het Gerecht van Eerste Aanleg of het Hof van Beroep van het Eengemaakt Octrooigerecht gevestigd is, faciliteiten alsmede gedurende de eerste zeven jaar administratief ondersteunend personeel verstrekken;

In herinnering roepend dat het statuut van het Eengemaakt Octrooigerecht in artikel 8 bepaalt dat het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie van toepassing is op de rechters van het Eengemaakt Octrooigerecht;

In herinnering roepend dat artikel 8, vierde lid, van het statuut van het Eengemaakt Octrooigerecht van toepassing is op zowel de voorrechten als de immuniteiten van de rechters van het Eengemaakt Octrooigerecht en dat de toepassing van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie op de rechters van het Eengemaakt Octrooigerecht voorzien is vanwege het intrinsieke verband van het laatste met het Europees octrooi met eenheidswerking en geen precedent kan scheppen voor de toepassing van dat protocol op andere internationale organisaties met betrekking tot het vestigingsbeleid van de overeenkomstsluitende lidstaten;

In herinnering roepend dat het Bestuurscomité bevoegd is regelingen voor interne belastingheffing en sociale zekerheid in te stellen uit hoofde van de administratieve bevoegdheden die hem zijn verleend bij de Overeenkomst betreffende een eengemaakt octrooigerecht;

In herinnering roepend dat de Overeenkomst betreffende een eengemaakt octrooigerecht in artikel 4 bepaalt dat het Eengemaakt Octrooigerecht de ruimste handelingsbevoegdheid bezit die uit hoofde van het nationale recht van die staat verleend wordt aan rechtspersonen;

Erkennend dat het Eengemaakt Octrooigerecht gebruik moet kunnen maken van de voorrechten en immuniteiten die nodig zijn voor de uitvoering van zijn taken;

Overwegend dat een gezamenlijke benadering van kwesties rond voorrechten en immuniteiten essentieel is gelet op de behoeften van het Eengemaakt Octrooigerecht en die van de overeenkomstsluitende lidstaten;

Erkennend dat aanvullende bilaterale zetelverdragen kunnen worden gesloten tussen het Eengemaakt Octrooigerecht en de overeenkomstsluitende lidstaten waar de centrale divisie van het Gerecht van Eerste Aanleg, een van zijn afdelingen, een lokale of regionale divisie van het Gerecht van Eerste Aanleg of het Hof van Beroep van het Eengemaakt Octrooigerecht gevestigd is.

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van dit Protocol wordt verstaan onder:

- a) “Overeenkomst”: de Overeenkomst betreffende een eengemaakt octrooigerecht d.d. 19 februari 2013;
- b) “statuut”: het statuut van het Eengemaakt Octrooigerecht zoals vervat in Bijlage I van de Overeenkomst;
- c) “staat die partij is”: een staat die partij is bij dit Protocol;
- d) “overeenkomstsluitende lidstaat”: een staat die partij is bij de Overeenkomst;
- e) “Gerecht”: het Eengemaakt Octrooigerecht dat bij de Overeenkomst wordt ingesteld;
- f) “Hof van Beroep”: het Hof van Beroep van het Gerecht;
- g) “de officiële werkzaamheden van het Gerecht”: de werkzaamheden die nodig zijn voor uitvoering door het Gerecht ten behoeve van de doelen en taken waarmee het is belast in overeenstemming met de bepalingen van de Overeenkomst;
- h) “terrein van het Gerecht”: het perceel en de gebouwen door de overeenkomstsluitende lidstaat aan het Gerecht ter beschikking gesteld in overeenstemming met artikel 37 van de Overeenkomst en gebruikt voor de officiële werkzaamheden van het Gerecht;
- i) “rechter”: een rechter van het Gerecht;
- j) “griffier”: de griffier en de plaatsvervangend griffier van het Gerecht;
- k) “personeel”: alle medewerkers in dienst van het Gerecht als ambtenaar en andere personeelsleden van het Gerecht met uitzondering van de rechters en de griffier;
- l) “familie”: met betrekking tot een persoon, de echtgeno(o)t(e) en afhankelijke leden van het gezin van deze persoon die deel uitmaken van zijn huishouden en als zodanig worden erkend door de overeenkomstsluitende lidstaat waar de persoon werkzaam is;
- m) “vertegenwoordigers van de partijen”: advocaten, Europese octrooigemachtigden of octrooigemachtigden die uit hoofde van artikel 48 van de Overeenkomst gemachtigd zijn op te treden of bijstand te verlenen voor het Gerecht.

Artikel 2

Algemene bepalingen inzake voorrechten en immuniteiten van het Gerecht

Op het grondgebied van elke staat die partij is, geniet het Gerecht de voorrechten en immuniteiten die nodig zijn voor de uitoefening van zijn officiële werkzaamheden.

Artikel 3**Onschendbaarheid van het terrein van het Gerecht**

Het terrein van het Gerecht is onschendbaar onder de voorwaarden die kunnen worden overeengekomen met de desbetreffende staat die partij is en met inachtneming van de verantwoordelijkheid van de staat die partij is waar de centrale divisie van het Gerecht van Eerste Aanleg, een van zijn afdelingen, een lokale of regionale divisie van het Gerecht van Eerste Aanleg of het Hof van Beroep is gevestigd ter zake van de faciliteiten die door de staat die partij is dienen te worden verstrekt.

Artikel 4**Onschendbaarheid van archieven en documenten**

De archieven van het Gerecht en alle stukken en documenten in welke vorm dan ook, toebehorend aan, in het bezit van of gericht aan het Gerecht, ongeacht waar deze zich bevinden, zijn te allen tijde onschendbaar.

Artikel 5**Immunititeit van het Gerecht, zijn eigendommen, activa en middelen**

1. Het Gerecht geniet immunititeit van rechtsvervolging, behalve:
 - a) voorzover het in een specifieke zaak uitdrukkelijk afstand heeft gedaan van zijn immunititeit;
 - b) in het geval van civiele vorderingen tegen het Gerecht ter zake van contractuele aansprakelijkheid ingesteld door natuurlijke personen niet zijnde rechters, de griffier of het personeel van het Gerecht;
 - c) in het geval van civiele procedures tegen het Gerecht ter zake van andere dan contractuele aansprakelijkheid, tenzij de vordering de jurisprudentie van het Gerecht betreft; of
 - d) in het geval van civiele procedures tegen het Gerecht ingesteld door derden wegens schadevergoeding voortvloeiend uit een ongeval veroorzaakt door een motorvoertuig dat toebehoort aan of bestuurd wordt namens het Gerecht of in verband met een verkeersovertreding waarbij een dergelijk voertuig betrokken is.
2. Het Gerecht geniet immunititeit van gerechtelijke procedures ter zake van onderzoek, beslaglegging, vordering, inbeslagneming of onteigening van, of iedere andere vorm van inmenging zonder toestemming van het Gerecht in de eigendommen, activa en middelen van het Gerecht, ongeacht waar deze zich bevinden.
3. Voor zover nodig voor de uitoefening van zijn officiële werkzaamheden, zijn de eigendommen, activa en middelen van het Gerecht gevrijwaard van beperkingen, voorschriften, controles en moratoria van welke aard dan ook.

Artikel 6**Immunititeit van vertegenwoordigers van staten die partij zijn**

1. Vertegenwoordigers van staten die partij zijn genieten tijdens het bijwonen van vergaderingen van het Bestuurscomité, het Begrotingscomité en het Raadgevend Comité immunititeit van gerechtelijke procedures ter zake van alle handelingen verricht in hun officiële hoedanigheid, met inbegrip van door hen gesproken of geschreven woorden. Deze immunititeit blijft ook gelden na de beëindiging van hun missie.
2. Hun officiële stukken en documenten zijn onschendbaar.
3. Geen enkele staat die partij is, is verplicht de immuniteiten bedoeld in het eerste en tweede lid uit te breiden tot zijn eigen onderdanen of personen die ten tijde van het aanvaarden van hun functie bij het Gerecht hun vaste woonplaats in die staat hebben.

Artikel 7**Vrijstelling van belastingen**

1. Het Gerecht, zijn eigendommen en activa zijn vrijgesteld van alle directe belastingen.
2. Het Gerecht
 - a) is vrijgesteld van belasting toegevoegde waarde of kan deze terugontvangen over grote aankopen van goederen en diensten die noodzakelijk zijn voor de officiële werkzaamheden van het Gerecht met inachtneming van de beperkingen vastgesteld door de staat die partij is waar het Gerecht gevestigd is;
 - b) is evenwel niet vrijgesteld van belastingen en heffingen in verband met openbare diensten.
3. Gekochte goederen waarvoor vrijstelling of teruggave van belastingen geldt, mogen in die staat die partij is of in een andere lidstaat van de Europese Unie niet worden verkocht of anderszins worden vervreemd, tenzij voldaan wordt aan de voorwaarden vastgesteld door de staat die partij is die de vrijstelling of teruggave heeft verleend.
4. Onverminderd de verplichtingen voor de staten die partij zijn uit hoofde van het recht van de Europese Unie en de toepassing van de wet- en regelgeving, worden de voorwaarden en procedures vastgesteld door de bevoegde belastingautoriteiten van elke staat die partij is.

Artikel 8**Middelen en vrijstelling van valutabeperkingen**

De staten die partij zijn verlenen het Gerecht de vrijstellingen van valutabeperkingen die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van zijn officiële werkzaamheden.

Artikel 9**Voorrechten en immuniteiten van de rechters en de griffier**

1. Op de voorrechten en immuniteiten van de rechters is artikel 8 van het statuut van toepassing en via de verwijzing in artikel 8 van het statuut tevens het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie.
2. Artikel 8 van het statuut en het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie zijn van toepassing op de griffier.
3. Indien toegepast in overeenstemming met het eerste en tweede lid, dienen uitsluitend de artikelen 11 (b tot en met e) tot en met 14 van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie naar analogie te worden toegepast in een op de specifieke situatie van het Gerecht toegesneden vorm. Dit betekent in het bijzonder dat de rechters en de griffier:
 - a) worden onderworpen aan interne belasting ten bate van het Gerecht op de aan hen door het Gerecht betaalde salarissen, lonen en emolumenten;
 - b) met ingang van de datum waarop de interne belasting ingevolge letter a. wordt toegepast, vrijgesteld zijn van nationale belastingheffing over de door het Gerecht aan hen betaalde salarissen, lonen en emolumenten, met uitzondering van de door het Gerecht aan hen betaalde pensioenen en lijfrenten;
 - c) met ingang van de datum waarop de rechters en de griffier zijn onderworpen aan een door het Gerecht vastgestelde regeling inzake sociale zekerheid en ziektekosten op grond van hun diensten aan het Gerecht, zijn vrijgesteld van alle verplichte bijdragen aan nationale regelingen voor sociale zekerheid en ziektekosten.

Artikel 10**Immuniteiten en voorrechten van het personeel**

1. De personeelsleden worden ter zake van alle door hen in hun officiële hoedanigheid verrichte handelingen, met inbegrip van door hen gesproken of geschreven woorden, gevrijwaard van rechtsvervolging. Deze immuniteit blijft zelfs gelden na beëindiging van hun dienstverband bij het Gerecht.
2. De personeelsleden
 - a) worden onderworpen aan interne belasting ten bate van het Gerecht op de aan hen door het Gerecht betaalde salarissen, lonen en emolumenten;
 - b) worden met ingang van de datum waarop de interne belasting ingevolge letter a. wordt geheven, vrijgesteld van nationale belastingheffing over de salarissen, lonen en emolumenten, evenwel met uitzondering van de door het Gerecht aan hen betaalde pensioenen en lijfrenten; deze salarissen, lonen en emolumenten mogen door de staten die partij zijn in aanmerking worden genomen ten behoeve van de vaststelling van het bedrag van de te heffen belasting over inkomsten uit andere bronnen;
 - c) zijn met ingang van de datum waarop op de personeelsleden een door het Gerecht vastgestelde regeling inzake sociale zekerheid en ziektekosten op grond van hun diensten aan het Gerecht wordt toegepast, vrijgesteld van alle verplichte bijdragen aan nationale regelingen voor sociale zekerheid en ziektekosten.

3. Geen enkele staat die partij is, is verplicht de voorrechten bedoeld in het tweede lid uit te breiden tot zijn eigen onderdanen of tot personen die onmiddellijk voorafgaand aan het aanvaarden van hun functie bij het Gerecht hun vaste woonplaats hadden in die staat die partij is.

Artikel 11

Embleem en vlag

Het Gerecht is gerechtigd onder de voorwaarden die kunnen worden overeengekomen met de desbetreffende staat die partij is op zijn terrein en op voertuigen gebruikt voor officiële doeleinden zijn embleem en vlag te voeren en deze op zijn website en documenten af te beelden.

Artikel 12

Samenwerking met de autoriteiten van de staten die partij zijn

1. Onverminderd hun voorrechten en immuniteiten is het de taak van alle personen die uit hoofde van de artikelen 6, 9 en 10 voorrechten en immuniteiten genieten de wet- en regelgeving te eerbiedigen van de staat die partij is op wiens grondgebied zij in hun officiële hoedanigheid werkzaam zijn.
2. Het Gerecht werkt te allen tijde samen met de desbetreffende autoriteiten van de staten die partij zijn teneinde de handhaving van hun wetgeving te vereenvoudigen en misbruik in verband met de voorrechten, immuniteiten en faciliteiten bedoeld in dit Protocol te voorkomen.

Artikel 13

Doel en opheffing van de voorrechten en immuniteiten voorzien in de artikelen 6, 9 en 10

1. De voorrechten en immuniteiten voorzien in dit Protocol worden niet vastgesteld ten behoeve van het persoonlijk voordeel van de personen aan wie zij worden verleend. Zij zijn uitsluitend bedoeld in het belang van het Gerecht en in het bijzonder teneinde de handelingsvrijheid van het Gerecht en de volledige onafhankelijkheid van de betrokken personen onder alle omstandigheden te waarborgen.
2. Het presidium van het Gerecht is niet alleen gerechtigd maar ook verplicht de immuniteit van rechters, de griffier en het personeel ingevolge de artikelen 9 en 10 op te heffen, indien het van oordeel is dat deze de normale loop van het recht zou belemmeren en zulks mogelijk is zonder de belangen van het Gerecht te schaden. Staten die partij zijn hebben hetzelfde recht ten aanzien van hun vertegenwoordigers in het Bestuurscomité en het Begrotingscomité (artikel 6). Het Bestuurscomité heeft hetzelfde recht en dezelfde verplichting ten aanzien van de leden van het Raadgevend Comité.

Artikel 14**Toegang, verblijf en vertrek**

Onverminderd het recht van de Europese Unie neemt de betrokken staat die partij is alle maatregelen die nodig zijn ter vereenvoudiging van:

- a) binnenkomst en verblijf in en vertrek uit zijn grondgebied van alle personen die officiële taken verrichten voor het Gerecht, te weten de rechters, de griffier, personeel in dienst van het Gerecht en medewerkers ter beschikking gesteld door de staten die partij zijn alsmede, indien personen die officiële taken voor het Gerecht verrichten zich bevinden in de staat die partij is en geen onderdaan of permanent ingezetene zijn van die staat die partij is, hun afhankelijke gezinsleden, en
- b) binnenkomst in en vertrek uit het grondgebied van alle personen die in hun officiële hoedanigheid opgeroepen of gedagvaard worden door het Gerecht, te weten partijen, vertegenwoordigers van partijen, tolken, getuigen en deskundigen voor het Gerecht.

Artikel 15**Kennisgeving**

De griffier doet binnen een maand na de inwerkingtreding van dit Protocol alle staten die partij zijn de namen toekomen van de rechters, de griffier en de personeelsleden op wie dit Protocol van toepassing is. In aanvulling op het voorgaande worden de benoeming van elke rechter, griffier en elk personeelslid bij het Gerecht en elke wijziging in de omstandigheden zo spoedig mogelijk maar altijd binnen een maand van de desbetreffende wijziging gemeld.

Artikel 16**Beslechting van geschillen**

1. Het Gerecht treft voorzieningen voor passende regelingen voor de beslechting van geschillen waarbij personen bedoeld in dit Protocol betrokken zijn die uit hoofde van hun officiële functie immuniteit genieten alsmede voor zaken waarbij het Gerecht betrokken is en ten aanzien waarvan het uit hoofde van artikel 5 immuniteit geniet, indien deze immuniteit niet is opgeheven.
2. Alle geschillen die voortvloeien uit de uitlegging of toepassing van dit Protocol worden verwezen naar een scheidsgerecht, tenzij de partijen een andere wijze van geschillenbeslechting zijn overeengekomen. Indien een geschil ontstaat tussen het Gerecht en een staat die partij is dat niet binnen drie maanden na een verzoek daartoe door een van de partijen bij het geschil kan worden beslecht door overleg, onderhandeling of een andere overeengekomen wijze van geschillenbeslechting, wordt het op verzoek van een van de partijen voor een definitieve uitspraak voorgelegd aan een panel van drie scheidsrechters: een te kiezen door het Gerecht, een door de staat die partij is en de derde die zal optreden als voorzitter van het panel te kiezen door de eerste twee scheidsrechters. Indien een van de partijen nalaat een lid van het scheidsgerecht te benoemen binnen twee maanden na de benoeming van een lid door de andere partij, verricht de president van het Europees Hof van Justitie deze benoeming. Indien de eerste twee scheidsrechters er binnen drie maanden na hun benoeming niet in slagen overeenstemming te bereiken over de benoeming van de derde scheidsrechter, wordt de derde scheidsrechter op verzoek van het Gerecht of de staat die partij is gekozen door de president van het Europees Hof van Justitie.

Artikel 17**Ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding en nederlegging**

1. Dit Protocol staat bij de Raad van de Europese Unie in Brussel vanaf 29 juni 2016 tot en met 29 juni 2017 open voor ondertekening door alle overeenkomstsluitende lidstaten.
2. Dit Protocol dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij het secretariaat-generaal van de Raad van de Europese Unie (hierna „de depositaris”).
3. Na 29 juni 2017 blijft dit Protocol open voor toetreding door alle overeenkomstsluitende lidstaten. De akten van toetreding dienen te worden nedergelegd bij de depositaris.

Artikel 18**Inwerkingtreding**

1. Dit Protocol treedt in werking 30 dagen na de datum waarop de laatste van de vier staten die partij zijn – Frankrijk, Duitsland, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk – zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding heeft nedergelegd.
2. Voor elke staat die partij is, die zijn akte nederlegt na de datum bedoeld in het eerste lid, treedt dit Protocol in werking dertig dagen na de datum van nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding.

Artikel 19**Voorlopige toepassing**

Een overeenkomstsluitende lidstaat kan de depositaris er te allen tijde van in kennis stellen dat hij dit Protocol voorlopig toepast.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Protocol hebben ondertekend.

Gedaan te Brussel op 29 juni 2016 in de Engelse, de Franse en de Duitse taal, waarbij de drie teksten gelijkelijk authentiek zijn, in één enkel exemplaar dat zal worden nedergelegd bij de depositaris die alle ondertekenende en toetredende staten een gewaarmerkt afschrift zal doen toekomen.

PROTOCOLE SUR LES PRIVILEGES ET IMMUNITES DE LA JURIDICTION UNIFIEE DU BREVET

Les États soussignés, parties contractantes à l'Accord relatif à une juridiction unifiée du brevet,

CONSIDÉRANT que la juridiction unifiée du brevet a été établie par l'Accord du 19 février 2013 relatif à une juridiction unifiée du brevet en qualité d'organisation internationale dotée de la personnalité morale dans chacun des Etats membres contractants ;

RAPPELANT que l'Accord relatif à une juridiction unifiée du brevet prévoit, en son article 37, paragraphe 1, que les Etats membres contractants sur le territoire desquels est situé la division centrale du tribunal de première instance ou l'une de ses sections, une division locale ou régionale du tribunal de première instance ou la cour d'appel de la juridiction unifiée du brevet fournissent les infrastructures nécessaires ainsi que, pendant les sept premières années, le personnel d'appui administratif ;

RAPPELANT que les statuts de la juridiction unifiée du brevet prévoient, en leur article 8, que le Protocole sur les privilèges et immunités de l'Union européenne est applicable aux juges de la juridiction unifiée du brevet ;

RAPPELANT que l'article 8, paragraphe 4, des statuts de la juridiction unifiée du brevet couvrent à la fois les privilèges et les immunités des juges de la juridiction unifiée du brevet et que l'application du Protocole sur les privilèges et immunités de l'Union européenne aux juges de la juridiction unifiée du brevet a été prévue en raison du lien intrinsèque de cette dernière avec le brevet européen à effet unitaire et qu'elle ne peut créer de précédent pour l'application dudit Protocole à d'autres organisations internationales en ce qui concerne les politiques de siège des Etats membres contractants ;

RAPPELANT que le comité administratif est compétent pour instaurer un impôt interne et un régime de sécurité sociale, en vertu des pouvoirs d'administration qui lui sont conférés par l'Accord relatif à la juridiction unifiée du brevet ;

RAPPELANT que l'Accord relatif à la juridiction unifiée du brevet prévoit, en son article 4, que la juridiction unifiée du brevet possède la capacité juridique la plus large reconnue aux personnes morales par le droit national de l'Etat concerné ;

RECONNAISSANT que la juridiction unifiée du brevet a besoin de bénéficier des privilèges et immunités nécessaires à l'exercice de ses fonctions ;

CONSIDÉRANT qu'une approche commune des questions de privilèges et d'immunités est essentielle compte tenu des besoins de la juridiction unifiée du brevet et des Etats membres contractants ;

RECONNAISSANT que des accords de siège bilatéraux supplémentaires pourraient être conclus entre la juridiction unifiée du brevet et les Etats membres contractants accueillant la division centrale du tribunal de première instance ou l'une de ses sections, une division locale ou régionale du tribunal de première instance ou la Cour d'appel de la juridiction unifiée du brevet.

Sont convenus des dispositions suivantes :

Article 1er

Définitions

Aux fins du présent protocole :

- a) Le terme « Accord » du 19 février 2013 désigne l'Accord relatif à une juridiction unifiée du brevet ;
- b) Le terme « statuts » désigne les statuts de la juridiction unifiée du brevet, figurant à l'annexe I à l'Accord ;
- c) L'expression « Etat partie » désigne un Etat partie au présent Protocole ;
- d) Le terme « Etat membre contractant » désigne un Etat partie à l'Accord ;
- e) Le terme « Juridiction » désigne la juridiction unifiée du brevet établie par l'Accord ;
- f) L'expression « cour d'appel » désigne la cour d'appel de la Juridiction ;
- g) L'expression « les activités officielles de la Juridiction » désigne les activités nécessaires à l'accomplissement par la Juridiction de la mission et des fonctions qui lui ont été confiées, conformément aux dispositions de l'Accord ;
- h) L'expression « locaux de la Juridiction » désigne les terrains et bâtiments mis à la disposition de la Juridiction par l'Etat membre contractant conformément à l'article 37 de l'Accord et employés pour les activités officielles de la Juridiction ;
- i) Le terme « juge » désigne un juge de la Juridiction ;
- j) Le terme « greffier » désigne le greffier et le greffier adjoint de la Juridiction ;
- k) Le terme « personnel » désigne tous les membres du personnel employés par la Juridiction en qualité de fonctionnaires et les autres agents de la juridiction, hormis les juges et le greffier ;
- l) Le terme « famille » désigne, en ce qui concerne toute personne, le conjoint et les membres à charge de la famille proche de cette personne faisant partie du ménage de cette dernière, tels que reconnus par l'Etat membre contractant hôte ;
- m) L'expression « représentants des parties » désigne les avocats, les mandataires en brevets européens ou les avocats spécialistes en droit des brevets autorisés à exercer ou à apporter leur assistance devant la Juridiction, conformément à l'article 48 de l'Accord.

Article 2*Dispositions générales sur les privilèges et immunités de la Juridiction*

La Juridiction jouit, sur le territoire de chaque Etat partie, des privilèges et immunités nécessaires à l'exercice de ses activités officielles.

Article 3*Inviolabilité des locaux de la Juridiction*

Les locaux de la Juridiction sont inviolables, sous réserve des conditions pouvant être décidées avec l'Etat partie concerné et sous réserve de la responsabilité de l'Etat partie accueillant la division centrale du tribunal de première instance ou l'une de ses sections, une division locale ou régionale du tribunal de première instance ou la cour d'appel, en ce qui concerne les installations mises à disposition par cet Etat partie.

Article 4*Inviolabilité des archives et des documents*

Les archives de la Juridiction et tous papiers et documents, quelle qu'en soit la forme, qui lui appartiennent, qu'elle détient ou qui lui sont adressés sont inviolables à tout moment et où qu'ils se trouvent.

Article 5*Immunité de la Juridiction et de ses avoirs, de ses biens et de ses fonds*

1. La Juridiction jouit de l'immunité de juridiction, sauf si :
 - a. la Juridiction a expressément renoncé à son immunité dans un cas particulier ;
 - b. des actions civiles relatives à la responsabilité contractuelle sont intentées à son encontre par des personnes autres que les juges, le greffier ou le personnel de la Juridiction ;
 - c. des actions civiles en matière de responsabilité extracontractuelle sont intentées à son encontre, sauf si la demande porte sur la jurisprudence de la Juridiction ou
 - d. une action civile est intentée par un tiers pour les dommages résultant d'un accident causé par un véhicule à moteur appartenant à la Juridiction ou utilisé pour son compte, ou d'une infraction au code de la route mettant en cause un tel véhicule ;

2. La Juridiction jouit de l'immunité en matière de perquisition, de réquisition, de confiscation, de saisie, d'expropriation ou de toute autre forme d'ingérence touchant les avoirs, les biens et les fonds de la Juridiction, où qu'ils se trouvent, effectuée sans l'autorisation de la Juridiction.
3. Dans la mesure nécessaire à l'exercice de ses activités officielles, les avoirs, les biens et les fonds de la Juridiction sont exempts de toute restriction, réglementation, ainsi que de tout contrôle et moratoire de quelque nature que ce soit.

Article 6

Immunité des représentants d'un Etat partie

1. Les représentants d'un Etat partie jouissent, lors de leur participation aux réunions du comité administratif, du comité budgétaire et du comité consultatif, de l'immunité de juridiction pour tous les actes accomplis par eux dans l'exercice de leurs fonctions officielles, y compris leurs paroles et leurs écrits. Cette immunité continue de leur être accordée même après la fin de leur mission.
2. Leurs papiers et documents officiels sont inviolables.
3. Aucun Etat partie n'est tenu d'accorder les immunités mentionnées aux paragraphes 1 et 2 à ses propres ressortissants ou à toute personne qui, lors de son entrée en fonctions auprès de la Juridiction, a sa résidence permanente dans cet Etat.

Article 7

Exonérations fiscales

1. La Juridiction, ses avoirs et ses biens sont exonérés de tous impôts directs.
2. La Juridiction
 - a. est exonérée ou remboursée des taxes sur la valeur ajoutée perçues sur tout achat substantiel de biens et services nécessaires et fournis pour les activités officielles de la Juridiction, sous réserve des restrictions fixées par l'Etat partie hôte ;
 - b. n'est néanmoins pas exonérée des taxes et droits représentant la rémunération de services publics.
3. Les biens ainsi achetés en franchise ou faisant l'objet de remboursement ne peuvent être vendus ou autrement cédés dans l'Etat partie en question ou dans un autre Etat membre de l'UE, si ce n'est aux conditions fixées par l'Etat partie ayant accordé l'exonération ou le remboursement.

4. Sans préjudice des obligations des Etats parties qui découlent du droit européen et de l'application des lois et règlements, les conditions et la procédure sont déterminées par les autorités fiscales compétentes de chaque Etat partie.

Article 8

Fonds et absence de toutes restrictions en matière de change

Les Etats parties accordent à la Juridiction l'absence de toute restriction en matière de change, qui est nécessaire à l'exercice de ses activités officielles.

Article 9

Privilèges et immunités des juges et du greffier

1. Les privilèges et immunités des juges sont régis par l'article 8 des statuts et, en raison du renvoi fait à l'article 8 des statuts, par le Protocole sur les privilèges et immunités de l'Union européenne.
2. L'article 8 des statuts et le Protocole sur les privilèges et immunités de l'Union européenne s'appliquent au greffier.
3. Lorsqu'il sont appliqués conformément aux paragraphes 1 et 2, seuls les articles 11, points b à e, à 14 du Protocole sur les privilèges et immunités de l'Union européenne doivent être appliqués par analogie, en les adaptant à la situation spécifique de la Juridiction. Cela signifie notamment que les juges et le greffier sont :
 - a. soumis à un impôt interne au profit de la Juridiction sur les traitements, salaires et émoluments qui leur sont versés par celle-ci ;
 - b. à partir de la date à laquelle l'impôt interne visé au point a) est appliqué, exonérés des impôts nationaux sur les traitements, salaires et émoluments qui leur sont versés par la Juridiction mais non des impôts nationaux sur les pensions et les rentes qui leur sont versées par la Juridiction ;
 - c. à partir de la date à laquelle les juges sont assujettis au régime d'assurance-maladie et de sécurité sociale établi par la Juridiction, pour les services rendus à celle-ci, exonérés de l'ensemble des cotisations obligatoires aux régimes d'assurance-maladie et de sécurité sociale nationaux.

Article 10*Immunités et privilèges du personnel*

1. Les membres du personnel bénéficient de l'immunité de juridiction pour tout acte accompli par eux dans l'exercice de leurs fonctions officielles, y compris leurs paroles et leurs écrits. Cette immunité continue de leur être accordée même après la fin de leur emploi auprès de la Juridiction.
2. Les membres du personnel sont
 - a. soumis à un impôt interne perçu au profit de la Juridiction sur les traitements, salaires et émoluments qui leur sont versés par celle-ci ;
 - b. à partir de la date à laquelle l'impôt interne visé au point a) est appliqué, exonérés des impôts nationaux sur les traitements, salaires et émoluments qui leur sont versés par la Juridiction, mais non des impôts nationaux sur les pensions et les rentes qui leur sont versées par celle-ci ; ces traitements, salaires et émoluments pourront être pris en compte par les Etats parties pour le calcul du montant de l'impôt à percevoir sur les revenus provenant d'autres sources ;
 - c. à partir de la date à laquelle les membres du personnel sont assujettis à un régime d'assurance-maladie et de sécurité sociale établi par la Juridiction, pour les services rendus à celle-ci, exonérés de l'ensemble des cotisations obligatoires aux régimes d'assurance-maladie et de sécurité sociale nationaux.
3. Aucun Etat partie n'est tenu d'accorder les privilèges mentionnés au paragraphe 2 à ses propres ressortissants ou à toute personne qui, juste avant son entrée en fonctions auprès de la Juridiction, résidait dans l'Etat en question.

Article 11*Emblème et drapeau*

La Juridiction est autorisée, sous réserve des conditions pouvant être convenues avec l'Etat partie concerné, à arborer son emblème et son drapeau sur ses locaux et sur les véhicules affectés à son usage officiel, ainsi qu'à les faire figurer sur son site internet et sur ses documents.

Article 12*Coopération avec les autorités des Etats parties*

1. Sans préjudice de leurs privilèges et immunités, toutes les personnes jouissant des privilèges et immunités accordés en vertu des articles 6, 9 et 10 ont le devoir de respecter les lois et règlements de l'Etat partie sur le territoire duquel elles sont autorisées à exercer leurs fonctions officielles.

2. La Juridiction coopère à tout moment avec les autorités compétentes des Etats parties pour faciliter l'application des lois de ces derniers et prévenir tout abus auquel pourrait donner lieu les privilèges, immunités et facilités mentionnés dans le présent Protocole.

Article 13

Objectif et levée des privilèges et immunités prévus aux articles 6, 9 et 10

1. Les privilèges et immunités prévus par le présent Protocole ne sont pas établis en vue d'accorder aux personnes qui en bénéficient des avantages personnels. Ils visent uniquement à servir l'intérêt de la Juridiction et notamment à garantir, en toutes circonstances, la liberté d'action de la Juridiction et l'indépendance totale des personnes concernées.
2. Le présidium de la Juridiction a non seulement le droit, mais aussi le devoir, de lever l'immunité des juges, du greffier et du personnel visée aux articles 9 et 10 lorsqu'il considère que cette immunité entraverait le cours normal de la justice et qu'elle peut être levée sans porter préjudice aux intérêts de la Juridiction. Un Etat partie a le même droit en ce qui concerne ses représentants au sein du comité administratif et du comité budgétaire (article 6). Le comité administratif a le même droit et la même obligation en ce qui concerne les membres du comité administratif.

Article 14

Accès, séjour et sortie

Sans préjudice du droit de l'Union européenne, l'Etat partie concerné prend toutes les mesures nécessaires pour faciliter :

- a. l'entrée sur son territoire, la sortie de ce territoire et le séjour à toute personne exerçant des fonctions officielles auprès de la Juridiction, à savoir les juges, le greffier, le personnel employé par la Juridiction et le personnel mis à disposition par les Etats parties, ainsi que les membres à charge de leurs familles, dans le cas où les personnes exerçant des fonctions officielles auprès de la Juridiction ne sont ni des ressortissants ni des résidents permanents dudit Etat partie ; et
- b. l'entrée sur son territoire et la sortie de celui-ci à toute personne convoquée ou citée à comparaître devant la Juridiction en qualité officielle, à savoir les parties, les représentants des parties, les interprètes, les témoins et les experts devant la Juridiction.

Article 15*Notification*

Le greffier communique à tous les Etats parties, dans un délai d'un mois après l'entrée en vigueur du présent Protocole, les noms des juges, du greffier et du personnel auxquels s'applique le présent Protocole. Outre la communication susmentionnée, la nomination ou l'arrivée de tout juge, greffier ou membre du personnel à la Juridiction, ainsi que tout changement de situation, est notifié aussitôt que possible et au plus tard un mois après la date dudit changement de situation.

Article 16*Règlement des différends*

1. La Juridiction prévoit des moyens appropriés pour régler les différends mettant en cause toute personne mentionnée dans le présent Protocole qui en vertu de sa situation officielle jouit d'une immunité, ou la Juridiction dans les cas où elle jouit de l'immunité mentionnée à l'article 5, si cette immunité n'a pas été levée.
2. Tout différend relatif à l'interprétation ou à l'application du présent Protocole est porté devant un tribunal arbitral, sauf si les parties ont convenu d'un autre mode de règlement. Si un différend survient entre la Juridiction et un Etat partie et qu'il ne peut être réglé par voie de consultation, de négociation ou par un autre mode de règlement convenu dans un délai de trois mois suivant la demande faite à cet effet par l'une des parties au différend, il est porté, à la demande de l'une ou l'autre partie, devant une formation de trois arbitres qui le tranchera définitivement : un arbitre désigné par la Juridiction, un autre désigné par l'Etat partie et le troisième, qui préside la formation, par les deux premiers arbitres. Si l'une ou l'autre des parties n'a pas désigné d'arbitre dans un délai de deux mois après la désignation d'un arbitre par l'autre partie, le président de la Cour de justice de l'Union européenne procède à cette désignation. A défaut d'accord entre les deux premiers arbitres sur le choix du troisième arbitre dans les trois mois qui suivent leur désignation, ce troisième arbitre est choisi par le président de la Cour de justice de l'Union européenne à la demande de la Juridiction ou de l'Etat partie.

Article 17

Signature, ratification, acceptation, approbation ou adhésion et dépôt

1. Le présent Protocole est ouvert à la signature de tous les Etats membres contractants du 29 juin 2016 au 29 juin 2017 au Conseil de l'Union européenne à Bruxelles.
2. Le présent Protocole est soumis à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation sont déposés auprès du secrétariat général du Conseil de l'Union européenne, ci-après dénommé le dépositaire.
3. Après le 29 juin 2017, le présent Protocole reste ouvert à l'adhésion de tous les Etats membres contractants. Les instruments d'adhésion sont déposés auprès du dépositaire.

Article 18

Entrée en vigueur

1. Le présent Protocole entre en vigueur 30 jours après la date à laquelle le dernier des quatre Etats parties (l'Allemagne, la France, le Luxembourg et le Royaume-Uni) a déposé son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.
2. Pour chaque Etat partie déposant son instrument après la date mentionnée au paragraphe 1, le présent Protocole entre en vigueur 30 jours après la date de dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

Article 19

Application provisoire

Un Etat membre contractant peut à tout moment notifier au dépositaire qu'il appliquera le présent Protocole à titre provisoire.

EN FOI DE QUOI les soussignés, dûment habilités à cet effet, ont signé le présent Protocole.

Fait à Bruxelles, le 29 juin 2016 en langues française, allemande et anglaise, les trois textes faisant également foi, en un seul exemplaire, déposé auprès du dépositaire qui en transmet une copie certifiée conforme à chacun des États signataires et adhérents.

Voor het Koninkrijk België
Voor de Vlaamse Gemeenschap
Voor de Franse Gemeenschap
Voor de Duitstalige Gemeenschap
Voor het Vlaamse Gewest
Voor het Waalse Gewest
Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

For the Kingdom of Belgium
For the French Community
For the Flemish Community
For the German-speaking Community
For the Walloon Region
For the Flemish Region
For the Brussels-Capital Region

Pour le Royaume de Belgique
Pour la Communauté française
Pour la Communauté flamande
Pour la Communauté germanophone
Pour la Région wallonne
Pour la Région flamande
Pour la Région de Bruxelles-Capitale

Für das Königreich Belgien
Für die Deutschsprachige Gemeinschaft
Für die Flämische Gemeinschaft
Für die Französische Gemeinschaft
Für die Wallonische Region
Für die Flämische Region
Für die Region Brüssel-Hauptstadt

A handwritten signature in blue ink, reading "Olivier Bell". The signature is written in a cursive style and is positioned above a long, horizontal blue line that extends across the page.

For Kongeriget Danmark
For the Kingdom of Denmark
Pour le Royaume du Danemark
Für das Königreich Dänemark

Für die Bundesrepublik Deutschland
For the Federal Republic of Germany
Pour la République fédérale d'Allemagne

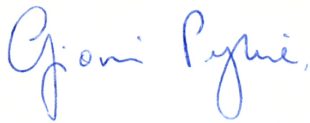
Για την Ελληνική Δημοκρατία
For the Hellenic Republic
Pour la République hellénique
Für die Hellenische Republik

Pour la République française
For the French Republic
Für die Französische Republik

Per la Repubblica italiana
For the Italian Republic
Pour la République italienne
Für die Italienische Republik

Pour le Grand-Duché de Luxembourg
For the Grand Duchy of Luxembourg
Für das Grossherzogtum Luxemburg

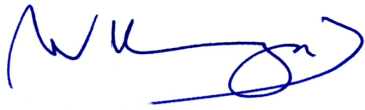

Magyarország részéről
For Hungary
Pour la Hongrie
Für Ungarn

Għar-Repubblika ta' Malta
For the Republic of Malta
Pour la République de Malte
Für die Republik Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden
For the Kingdom of the Netherlands
Pour le Royaume des Pays-Bas
Für das Königreich der Niederlande

Pela República Portuguesa
For the Portuguese Republic
Pour la République portugaise
Für die Portugiesische Republik

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland
For the Republic of Finland
Pour la République de Finlande
Für die Republik Finnland

För Konungariket Sverige
For the Kingdom of Sweden
Pour le Royaume de Suède
Für das Königreich Schweden

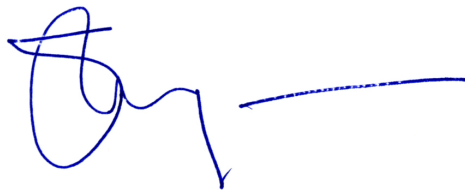
Done at Brussels on the twentieth day of July in the year two thousand and sixteen.

За Република България
For the Republic of Bulgaria
Pour la République de Bulgarie
Für die Republik Bulgarien

Ивасиева

Done at Brussels on the fourteenth day of December in the year two thousand and sixteen.

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
Pour le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord
Für das Vereinigte Königreich Grossbritannien und Nordirland

Done at Brussels on the twenty-third day of June in the year two thousand and seventeen.

Za Republiko Slovenijo
Für die Republik Slowenien
For the Republic of Slovenia
Pour la République de Slovénie

